

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. rugsėjo 27 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejewski (kolegijos pirmininkas), Egidijos Tamošiūnienės ir Agnės Tikniūtės, susipažinusi su 2023 m. rugsėjo 4 d. paduotu **pareiškėjų R. K. ir J. K.** kasaciniu skundu dėl Klaipėdos apygardos teismo 2023 m. birželio 8 d. nutarties peržiūrėjimo

nustatė:

Pareiškėjai R. K. ir J. K. skundu prašė panaikinti Klaipėdos apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus prokuroro 2022 m. rugsėjo 7 d. ir Klaipėdos apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus vyriausiosios prokurorės 2022 m. gruodžio 6 d. nutarimus.

Klaipėdos apygardos teismo 2023 m. birželio 8 d. nutartimi palikta nepakeista Klaipėdos apylinkės teismo 2023 m. kovo 23 d. nutartis, kuria bylos dalis pagal pareiškėjų reikalavimą dėl Klaipėdos apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus prokuroro 2022 m. rugsėjo 7 d. nutarimo panaikinimo nutraukta, kita skundo dalis netenkinta.

Teismai nurodė, kad galima skusti tik aukštesniojo prokuroro nutarimą, kuriuo atmetas skundas dėl prokuroro nutarimo atsakyti taikyti viešojo intereso gynimo priemonės. Teismai nutraukė civilinės bylos dalį pagal pareiškėjų skundą dėl 2022 m. rugsėjo 7 d. nutarimo panaikinimo CPK 293 straipsnio 1 punkto pagrindu. Teismai atmetė kaip nepagrįstus argumentus, kad teismas turi tikrinti prokurorų veiksmų teisėtumą iš esmės, o ne tik proceso normų pažeidimo aspektu. Turi būti užtikrinta prokurorų diskrecijos teisė, atlikus tyrimą, (atsisakyti) taikyti viešojo intereso gynimo priemones. Pareiškėjų skunde nurodyti argumentai, dėl jų nuomone, egzistuojančios būtinybės ginti viešąjį interesą, buvo detalai išanalizuoti prokurorų nutarimuose. Pareiškėjai nenurodo prokurorų veiksmų (neveikimo) ar konkrečių padarytų procesinių pažeidimų, konkrečių proceso teisės normų, reglamentuojančių skundo tyrimo tvarką, pažeidimų, kuriuos būtų padarę pareiškėjų skundą nagrinėję prokurorai.

Kasaciniu skundu pareiškėjai R. K. ir J. K. prašo panaikinti Klaipėdos apygardos teismo 2023 m. birželio 8 d. nutartį ir Klaipėdos apylinkės teismo 2023 m. kovo 23 d. nutartį, ir bylą grąžinti pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

Pareiškėjų kasacinis skundas grindžiamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskustuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Pareiškėjų kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Teismai netinkamai taikė Prokuratūros įstatymo 19 straipsnio 5 dalį, nepagrįstai konstatavo, kad teismas neturi įgaliojimų nagrinėti prokuroro nutarimo teisėtumą materialinės teisės aspektu, negali pažeisti prokuroro diskrecijos teisės ir negali spręsti dėl viešojo intereso pažeidimo. Jokie apribojimai teismui, nagrinėjančiam skundą dėl prokuroro nutarimo, įstatyme nenustatyti.
2. Pareiškėjų įsitikinimu, teismas, išnagrinėjęs skundą dėl prokuroro nutarimo ir nustatęs jo nepagrįstumą, gali spręsti ne dėl viešojo intereso pažeidimo konstatavimo, o dėl pagrindo inicijuoti viešojo intereso gynimo teisme buvimą. Konstatavus, jog vis dėlto yra pagrindas inicijuoti viešojo intereso gynimą teisme, tai negalėtų būti prilyginama, kad teismas išsprendė ginčą iš esmės dėl paties viešojo intereso pažeidimo. Nagrinėjamu atveju susidaro paradoksali situacija, kai kaimyniniame sklype projektuojamas aiškiai bendrajam miesto planui prieštaraujantis daugiabutis namas, o kaimyninių sklypų savininkai net neturi teisės savo pažeistas teises ginti teisme, jie dėl skundo nagrinėjimo iš esmės negali kreiptis nei tiesiogiai, nei netiesiogiai, nei į administracinę teisą, nei į bendrosios kompetencijos teisą.
3. Apeliacinės instancijos teismas nesilaikė CPK 331 straipsnio 4 dalies 2-4 punktuose nustatytų reikalavimų, nenagrinėjo pareiškėjų atskirajame skunde nurodytų konkrečių prokurorų procesinių pažeidimų. Pareiškėjai įrodinėjo, kad atliktas tyrimas dėl viešojo intereso pažeidimo yra neišsamus, nevisapusiškas. Pirmosios instancijos teismas iš esmės neanalizavo prokurorų veiksmų ar buvo surinkti visi reikšmingi duomenys sprendimui priimti, todėl padarė neteisėtą ir nepagrįstą išvadą, kad procesinių pažeidimų nenustatyta. Apeliacinės instancijos teismas apsiribojo bendro pobūdžio išvada, kad reikiami duomenys surinkti ir įvertinti pagal teisės aktų nuostatas.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina

priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai). Be to, pagal CPK 80 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir 7 dalį, 82 straipsnį už kasacinį skundą indeksuota mokėtina žyminio mokesčio suma yra 109 Eur, o sumokėta 70 Eur, taigi nepriemoka 39 Eur.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Nr. 16. Grąžinti pareiškėjui R. K. 70 (septyniasdešimt) Eur žyminį mokestį, sumokėtą 2023 m. rugsėjo 4 d. AB „Swedbank“ mokėjimo nurodymu.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Andžej Maciejewski

Egidija Tamošiūnienė

Agnė Tikniūtė